

Практичне заняття №3
«Правова природа власності»

Завдання 1.

Розкрити юридичний зміст поняття «право власності».

Право власності

Право володіння	
Право користування	
Право розпорядження	

Завдання 2.

Дати характеристику видів власності згідно Конституції України.

Види власності

Приватна власність	
Державна власність	
Комунальна власність	
Власність народу України	

Завдання 3.

Сформувати підстави набуття та припинення права власності.

Завдання 4.

Розв'яжіть юридичні задачі:

1. Власниками квартири є Ковальчук Петро (15 років), Ковальчук Іван (8 років) та їх мати Ковальчук Г.В., які звернулись до нотаріуса з проханням посвідчити договір дарування квартири Ковальчуку Т.В. Нотаріус відмовив у посвідченні договору.

Чи правомірно вчинив нотаріус? Обґрунтуйте.

2. До нотаріуса звернулось подружжя Козак В.О. та Козак Н.В. з проханням посвідчити договір купівлі-продажу автомобіля, який належить Власюку К.М., і щодо розпорядження яким власник видав довіреність Козаку В.О. Покупцем мала виступити Козак Н.В.

Які дії нотаріуса?

3. В забезпечення кредитного договору, укладеного між банком і Панасюком В.А., боржник вирішив передати в іпотеку квартиру, власником якої є Панасюк В.А., його дружина Панасюк Т.П., їх сини Панасюк О.В. (17 років) та Панасюк І.В. (12 років).

Які дії нотаріуса, до якого звернувся Панасюк В.А.?

4. Студентка юридичного інституту, яка проходила практику в нотаріальній конторі зробила ксерокопії найбільш цікавих договорів іпотеки та долучила їх до дипломної роботи в якості додатку.

Чи можливо розглядати дії студентки як порушення нотаріальної таємниці?

5. Войтов В.В. заповів належний йому житловий будинок. В заповіті перший поверх будинку було заповідано дочці, а другий поверх - синові.

Після смерті заповідача в нотаріальну контору за оформленням спадщини звернулись син, дочка та внук (інвалід III групи) Войтова В.В.

Яке свідоцтво про право на спадщину має видати нотаріус?

6. Перед операцією громадянин Бойко склав заповіт і посвідчив його у чергового лікаря. Під час проведення операції Бойко помер. Його заповіт разом з довідкою про смерть наступного дня було передано його вдові.

Чи порушена процедура та форма посвідчення заповіту? Як мав діяти черговий лікар?

Завдання 5.

Виконайте тестове завдання, по варіантах:

I варіант – 1-3 питання (I рівень), 1-5 (II і III рівень);

II варіант - 4-6 питання (I рівень), 6-10 (II і III рівень);

III варіант – 7-9 питання (I рівень), 11-15 (II і III рівень)

I рівень

1. Право власності – це...

- 1) право особи на річ, яке вона здійснює незалежно від волі інших осіб;
- 2) право особи користуватись річчю;
- 3) право особи визначати юридичну долю речі.

2. Право власності в суб'єктивному розумінні – це...

- 1) сукупність цивільно – правових норм, які регулюють відносини, що виникають у зв'язку з набуттям особою права власності;
- 2) право мати річ;
- 3) право особи на річ, яке включає в себе правомочності щодо володіння, користування і розпорядження.

3. Право власності на новостворене нерухоме майно виникає:

- 1) з моменту державної реєстрації майна;
- 2) з моменту завершення будівництва;
- 3) з моменту прийняття об'єкту в експлуатацію.

4. Право власності у набувача майна за договором виникає:

- 1) з моменту передання майна;
- 2) з моменту укладення договору;
- 3) з моменту досягнення згоди по всіх істотних умовах договору.

5. Через який строк особа набуває право власності на знахідку, якщо власника не було встановлено?

- 1) один рік;
- 2) три місяці;
- 3) шість місяців.

6. В якому розмірі особа, яка знайшла загублену річ, має право вимагати від її власника винагороду?

- 1) до двадцяти відсотків вартості знахідки;
- 2) двадцять відсотків вартості знахідки;
- 3) до дванадцять відсотків вартості знахідки.

7. У який строк особа, яка затримала бездоглядну домашню тварину, зобов'язана заявити про це міліції?

- 1) протягом трьох місяців;
- 2) протягом трьох днів;
- 3) протягом двох днів.

8. Конфіскація – це...

- 1) позбавлення права власності як санкція за вчинене правопорушення;
- 2) примусове відчуження майна з повним відшкодуванням його вартості власнику;
- 3) спосіб відмови від майна.

9. Знайдені транспортні засоби передаються на зберігання:

- 1) власнику;
- 2) міліції;
- 3) прокуратурі.

II рівень

1. В яких розуміннях розглядають право власності?

- 1) в позитивному;
- 2) в об'єктивному;
- 3) в негативному;
- 4) в суб'єктивному;
- 5) жодна відповідь не є вірною.

2. Які чинники не впливають на зміст права власності?

- 1) місце реєстрації власника;
- 2) місце проживання власника;
- 3) місцезнаходження майна;
- 4) місце реєстрації майна;
- 5) місце перебування власника.

3. В чому полягає принцип рівності всіх власників?

- 1) власник вчиняє щодо свого майна будь – які дії, не заборонені законом;
- 2) держава не втручається у здійснення власником свого права власності;
- 3) усім власникам забезпечуються рівні умови здійснення своїх прав;
- 4) усім власникам забезпечується рівний захист права власності⁴
- 5) всі відповіді є вірними.

4. Способи набуття права власності поділяють на:

- 1) первинні;
- 2) первісні;
- 3) вторинні;
- 4) другорядні;
- 5) похідні.

5. Підстави припинення прав власності поділяють на:

- 1) первинні;
- 2) з волі власника;
- 3) поза волею власника;

- 4) похідні;
- 5) вторинні.

6. Право власності вважається набутим правомірно, якщо:

- 1) інше прямо не впливає із закону;
- 2) незаконність не встановлена рішенням суду;
- 3) незаконність прямо не встановлена ухвалою суду;
- 4) незаконність набуття права власності не встановлена вироком суду;
- 5) інше не впливає з договору.

7. Особа, яка самочинно переробила чужу річ:

- 1) набуває права власності на неї з дозволу власника;
- 2) не набуває права власності на нову річ;
- 3) набуває права власності на нову річ лише у випадках, чітко визначених законом;
- 4) зобов'язана відшкодувати власнику матеріалу його вартість;
- 5) відшкодовує власнику лише заподіяні збитки.

8. Право власності на майно за договором, який підлягає нотаріальному посвідченню виникає:

- 1) з моменту підписання сторонами договору;
- 2) з моменту досягнення згоди по всіх істотних умовах договору;
- 3) з моменту нотаріального посвідчення договору;
- 4) з моменту набрання законної сили рішенням суду про визнання договору недійсним;
- 5) з моменту набрання законної сили рішенням суду про визнання договору дійсним.

9. Безхазяйною є річ:

- 1) від якої відмовився власник;
- 2) власник якої невідомий;

- 3) власник якої визнаний безвісно відсутнім;
- 4) власник якої не знає про місце перебування речі;
- 5) яка не має власника.

10. Які обов'язки особи, що знайшла загублену річ?

- 1) відшукати власника;
- 2) передати майно територіальній громаді;
- 3) повідомити про це особу, яка загубила річ;
- 4) повідомити про це власника речі;
- 5) повідомити про це орган місцевого самоврядування.

11. Особа, яка знайшла загублену річ відповідає за її втрату у випадках:

- 1) свого умислу;
- 2) необхідної оборони;
- 3) крайньої необхідності;
- 4) неналежного користування річчю;
- 5) грубої необережності.

12. Від кого має право вимагати особа, яка знайшла річ, відшкодування необхідних витрат, пов'язаних із цією знахідкою?

- 1) від органу місцевого самоврядування;
- 2) від особи, яка набула права власності на річ;
- 3) від власника речі;
- 4) від особи, якій була повернута річ;
- 5) всі відповіді є вірними.

13. В яких випадках в особи, що знайшла річ, не виникає права на одержання винагороди?

- 1) якщо ця особа не попередила власника;
- 2) якщо ця особа не повідомила необхідні органи;
- 3) якщо ця особа не заявила про знахідку;

- 4) якщо ця особа вчинила спробу приховати річ;
- 5) всі відповіді є вірними.

14. Які речі відносяться до скарбу?

- 1) грошові кошти;
- 2) валютні цінності;
- 3) земля;
- 4) житлові будинки;
- 5) всі відповіді є вірними.

15. Які строки набувальної давності?

- 1) десять років для рухомих речей;
- 2) десять років для рухомих речей;
- 3) п'ять років для нерухомих речей;
- 4) п'ять років для рухомих речей;
- 5) жодна відповідь не є вірною.

III рівень

1. Які правомочності власника складають зміст права власності?

- 1) право володіння;
- 2) право володіння чужою земельною ділянкою;
- 3) право користування;
- 4) емфітевзис;
- 5) право розпорядження;
- 6) суперфіцій;
- 7) сервітут.

2. Які елементи включає в себе принцип свободи здійснення права власності?

- 1) усім власникам забезпечуються рівні умови здійснення своїх прав;

- 2) усім власникам забезпечується рівний захист права власності;
- 3) власник володіє, користується і розпоряджається майном на власний розсуд;
- 4) власник може вчиняти щодо свого майна будь – які дії, що не заборонені законом;
- 5) власник не може вчиняти щодо свого майна дій, які суперечать його інтересам;
- 6) держава не втручається у здійснення власником свого права власності;
- 7) всі відповіді є вірними.

3. До меж здійснення права власності належать:

- 1) при здійсненні права власності власник повинен додержуватись власних інтересів;
- 2) власник не може використовувати своє майно на власну шкоду;
- 3) власник не може використовувати свої права на шкоду суспільним інтересам;
- 4) діяльність власника не може бути обмежена;
- 5) власник не може погіршувати екологічну ситуацію;
- 6) при здійсненні своїх прав власник повинен додержуватись моральних засад суспільства;
- 7) всі відповіді є вірними.

4. В чому виражається суть принципу непорушності права власності?

- 1) право власності є непорушним;
- 2) особа може бути протиправно позбавлена права власності;
- 3) особа може бути протиправно обмежена у здійсненні права власності;
- 4) не допускається примусове відчуження об'єктів права власності;
- 5) особа може бути позбавлена права власності лише у випадках, встановлених законом;

- б) особа може бути обмежена у здійсненні права власності лише у порядку, встановленому законом;
- 7) примусове відчуження об'єктів права власності забороняється.

5. Які з наведених положень стосуються конфіскації?

- 1) застосовується за рішенням суду;
- 2) конфісковане майно переходить у власність держави безоплатно;
- 3) застосовується як санкція за вчинене правопорушення;
- 4) застосовується у разі стихійного лиха;
- 5) конфісковане майно може бути відчужене лише за умов попередньої оплати;
- б) конфісковане майно може бути відчужене лише за умови повної оплати;
- 7) власник може вимагати надання взамін йому іншого майна.

6. Які підстави припинення права власності виділяються в Цивільному кодексі України?

- 1) набувальна давність;
- 2) відмова власника від права власності;
- 3) знахідка;
- 4) скарб;
- 5) реквізиція;
- б) конфіскація;
- 7) всі відповіді є вірними.

7. Які підстави набуття права власності виділяються в Цивільному кодексі України?

- 1) переробка речі;
- 2) викуп земельної ділянки;
- 3) відчуження майна;
- 4) набувальна давність;

- 5) привласнення загальнодоступних дарів природи;
- 6) звернення стягнення на майно;
- 7) реквізиція.

8. Які з наведених положень, що стосуються набуття права власності за договором, є вірними?

- 1) право власності за договором виникає з моменту укладення договору;
- 2) право власності на майно виникає з моменту підписання договору;
- 3) право власності у набувача майна за договором виникає з моменту нотаріального посвідчення договору;
- 4) право власності у набувача майна за договором виникає з моменту передання майна;
- 5) до передання майна прирівнюється вручення коносаменту;
- 6) до передання майна прирівнюється вручення документів, які підтверджують право власності;
- 7) до передання майна прирівнюється вручення товарно – розпорядчого документу на майно.

9. Які з наведених положень, що стосуються набуття права власності на безхазяйну річ, є вірними?

- 1) безхазяйною є річ від якої відмовився власник;
- 2) безхазяйною є річ, яка не має власника;
- 3) безхазяйні речі беруться на облік органом місцевого самоврядування;
- 4) безхазяйною є річ, власник якої невідомий;
- 5) безхазяйні речі не можуть набуватись у власність за набувальною давністю;
- 6) про взяття безхазяйної речі на облік робиться оголошення в друкованих засобах масової інформації;

7) після спливу шести місяців з дня взяття на облік безхазяйної речі, вона передається у власність територіальної громади.

10. У яких випадках особа, яка знайшла загублену річ, набуває права власності на неї?

- 1) якщо не буде встановлено власника;
- 2) якщо власник не з'явиться;
- 3) якщо не буде встановлено особу, яка має право вимагати повернення загубленої речі;
- 4) якщо не з'явиться особа, яка має право вимагати повернення загубленої речі;
- 5) якщо власник не заявить свої права на річ органу місцевого самоврядування;
- 6) якщо власник відмовиться від речі;
- 7) якщо власник не заперечує про набуття права власності на річ.

11. Які зобов'язання виникають в особи, яка знайшла річ?

- 1) негайно повідомити особу, яка загубила річ;
- 2) передати річ на зберігання особі, на яку вкаже орган місцевого самоврядування;
- 3) якщо особа знайшла річ у транспортному засобі – передати особі, яка загубила річ;
- 4) відповідає за пошкодження речі в межах її вартості лише в разі свого умислу;
- 5) відповідає за втрату речі;
- 6) відповідає за знищення речі – лише у разі своєї необережності;
- 7) всі відповіді є вірними.

12. Після спливу якого строку, якщо не було виявлено власника, особа набуває право власності на бездоглядну домашню тварину?

- 1) вісім місяців – для бездоглядної робочої рогатої худоби;

- 2) шість місяців – для бездоглядної великої рогатої худоби;
- 3) шість місяців – для бездоглядної робочої рогатої худоби;
- 4) вісім місяців – для бездоглядної великої рогатої худоби;
- 5) три місяці – для домашніх птахів;
- 6) два місяці – для домашніх птахів;
- 7) три місяці – для інших домашніх тварин.

13. Які з положень, що стосуються набуття права власності на скарб, є вірними?

- 1) особи, які виявили скарб під час розкопок, що проводились відповідно до їхніх трудових обов'язків, набувають право власності на нього;
- 2) особи, які виявили скарб під час розкопок, що проводились відповідно до їхніх договірних обов'язків, набувають право власності на нього;
- 3) у разі виявлення скарбу, що є пам'яткою історії – право власності на нього набуває територіальна громада;
- 4) особа, яка виявила скарб набуває права власності на нього;
- 5) якщо скарб був виявлений у майні іншої особи – особа, яка його виявила і власник набувають у рівних частках право власності на нього;
- 6) у разі виявлення скарбу особою, яка здійснювала пошук без згоди власника майна, в якому він був прихований – право власності на скарб набуває власник майна;
- 7) всі відповіді є вірними.

14. Які з наведених положень стосуються реквізиції?

- 1) реквізиція є однією з підстав припинення права власності;
- 2) реквізоване майно переходить у власність держави безоплатно;
- 3) застосовується до особи як санкція за вчинене правопорушення;
- 4) реквізоване майно переходить у власність держави;
- 5) реквізоване майно знищується;
- 6) реквізоване майно не може бути примусово відчужене у власника;
- 7) всі відповіді є вірними.

15. Які з наведених положень, що стосуються викупу пам'яток історії та культури, є вірними?

- 1) якщо в результаті дій власника пам'ятки історії та культури їй загрожує пошкодження, відповідний орган робить власнику пам'ятки попередження;
- 2) викупна ціна пам'ятки історії і культури визначається власником;
- 3) викуплена пам'ятка історії та культури переходить у власність відповідного органу місцевого самоврядування;
- 4) відповідний орган зобов'язаний пред'явити позов до власника пам'ятки історії та культури;
- 5) якщо в результаті дій власника пам'ятки історії та культури їй загрожує знищення, відповідний орган робить власнику пам'ятки попередження;
- 6) у будь – якому випадку відповідний орган спочатку робить попередження власнику, після чого пред'являє позов;
- 7) всі відповіді є вірними.